

# Yritysten rakenne-tilasto

## Tilastotietojen merkitys päätöksenteossa

Taloudellisten analyysien ja päätelmien pohjana tulee olla mahdollisimman pätevät tietoaineistot. Tämä edellyttää, että yrityksistä on säännöllisesti saatavissa systemaattiseen tiedonkeruuseen perustuvaa käyttökelpoista, luotettavaa ja oikea-aikaista tilastotietoa. Tämän tietotarpeen turvaamisessa yritykset ovat edelleen avainasemassa, sillä tämäntyyppinen tiedonkeruu muista lähteistä ei täytä läheskään kaikkia taloustilastoille asetettuja vaatimuksia.

Tilastojen nopea valmistuminen riippuu ratkaisevasti perustietojen nopeasta saamisesta. Tilastokeskus toivookin, että tilikauden toimintaa koskevat tiedot palautetaan mahdollisimman nopeasti.

## Yksittäistä yritystä koskevat tiedot ovat salaisia

Perustietoja käytetään ainoastaan tilastojen laatimiseen. Tietoja yksittäisestä yrityksestä tai toimipaikasta ei anneta ulkopuolisille.

Talouselämän tietohuollon turvaamisen johdosta perustietojen saanti yrityksistä valtakunnallisia virallisia tilastoja varten on useimmissa maissa haluttu turvata lakisääteisesti. Suomessa säädökset tilastojen laadinnasta on tilastolaissa vuodelta 1994.

## Rakennetilaston toimialat

Yritysten rakennetilasto kattaa Toimialaluokituksen 1995 päätoimialat:

- **C** Mineraalien kaivu
- **D** Teollisuus (Tehdasteollisuus)
- **E** Sähkö-, kaasu- ja vesihuolto
- **F** Rakentaminen
- **G** Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen sekä henkilökohtaisten esineiden ja kotitalous esineiden korjaus
- **H** Majoitus- ja ravitsemistoiminta
- **I** Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne
- **K** Kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimuspalvelut; liikelämän palvelut
- **M** Koulutus
- **N** Terveystieteiden- ja sosiaalipalvelut
- **O** Muut yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset palvelut.

## Lisätietojen keruu

Toimialojen C, D, E, F, G, H, I, K vähintään 20 hengen yrityksiltä ja toimialojen M, N, O vähintään 50 henkeä työllistäviltä yrityksiltä tuloslaskelman ja taseen lisätiedot kerätään Tilastokeskuksen omilla tiedustelulomakkeilla. Tiedustelun piiriin kuuluu myös joitain henkilöstömäärältään pienempiä yrityksiä, joiden liikevaihto vastaa 20 hengen yritysten liikevaihtoa.

Yritysten rakennetilaston tilastoyksikkönä on itsenäinen yritys.

## Nimi- ja osoitetiedot

Jos yrityksen nimi- ja osoitetiedot tiedot ovat muuttuneet tai ovat virheellisiä, pyydämme Teitä korjaamaan tai täydentämään jne.

## Tilikausi

Tiedustelu koskee tilikautta, joka päättyi 1.1. 2003 - 31.12. 2003 välisenä aikana.

Kuten veroilmoitus myös tilastoliitelomake-TILKES täytetään kaikista niistä tilikausista, jotka ovat päättyneet kalenterivuoden aikana.

## Muutokset yrityksen toiminnassa

Onko yritykseen ollut viimeaikoina osallisena fuusio-, yhtiöittämis- tms. järjestelyssä? Tai onko yritykseen lopettanut toimintansa muusta syystä?

Jos on, niin kertokaa, millainen muutos on tehty. Ilmoittakaa järjestelyn ajankohta ja mukana olleiden yritysten nimet ja y-tunnukset.

## Tilastokeskuksen vuoden 2003 tiedustelu

Verohallinto ja Tilastokeskus ovat aloittaneet lomakkeiden tietosisällön yhtenäistämisen. Tuloslaskelman ja taseen tiedot on yhdenmukaistettu ja muiden lisätietojen yhtenäistäminen on aloitettu.

Verohallinnon tuloslaskelmalomakkeen 60 ja taseen vastaavaa lomakkeen 61A ja vastattavaalomakkeen 61B lisäksi Tilastokeskuksella on oma tilastoliitelomake TILKES, jonka tiedot toimitetaan vain Tilastokeskukseen.

Yrityksen ei tarvitse täyttää uudelleen verottajan lomakkeita 60, 61A ja 61B Tilastokeskusta varten vaan voitte lähettää kopion Verohallinnon lomakkeista ja täyttää vain tilastoliitelomakkeen.

## Lomakkeiden rahayksikkö

Vuoden 2003 tuloslaskelman, taseen ja tilkes-tilastoliitelomakkeen rahayksikkö on aina euro, sentti.

## Tuloslaskelman etumerkit

Tuloslaskelman tulosta vähentävien erien eteen on valmiiksi painettu miinus (-) merkki. Tulosta lisäävät erät ovat oletusarvoltaan positiivisia ja näin ilman etumerkkiä. Etumerkki on merkittävä vain silloin kun erän arvo poikkeaa oletuksena käytetystä arvosta tai erän arvoksi voidaan merkitä positiivinen tai negatiivinen luku ja arvoksi merkitään negatiivinen luku.

# TILKES-LISÄTIETOLOMAKE

## B. TUOSLASKELMAN ERITTELYT

### 1. Liikevaihto

(KPL 4:1).

Liikevaihtoon luetaan kirjanpitovelvollisen varsinaisen toiminnan myyntituotot, joista on vähennetty myönnettyt alennukset sekä arvonlisävero ja muut välittömästi myynnin määrään perustuvat verot.

Myynnin oikaisuerien lisäksi myynnistä vähennetään tulonsiirtoerät ja läpikulkuerät. Nämä ovat toiselle kirjanpitovelvolliselle kuuluvia erä, jotka vain teknisesti kulkevat kirjanpitovelvollisen kirjanpidon kautta. Liikevaihdosta ei vähennetä maksettuja myyntirah-teja, provisioita eikä luottotappioita.

Liikevaihtoon sisältyvät erät vaihtelevat toimiala-kohtaisesti. Liikevaihtoon luetaan kuitenkin aina vaihto-omaisuudesta saadut tuotot.

**Teollisuusyritysten** liikevaihto muodostuu pääsääntöisesti omien valmisteiden myynnistä. Myös yritysten varsinaisen suoritustuotannon sivutuotteena syntyvän romun tms. myynnistä saadut tuotot sisällytetään liikevaihtoon.

**Rakennusliikkeen** liikevaihtoon luetaan sekä luovutetun rakennuksen urakkasumma että rakennusliikkeen myymien asunto-osakkeiden myyntihinta. Rakennusliikkeen myytäviksi tarkoitettujen huoneistojen väliaikaisesta vuokrauksesta saadut vuokratuotot luetaan bruttomääräisenä liikevaihtoon. Urakoitsijana toimivan liikkeen liikevaihtoon luetaan sopimuksen tarkoittama urakkasumma kokonaisuudessaan alaurakkasopimuksen mukaista menoa oikaisueränä vähentämättä.

**Kaupan** liikevaihto on varastoon hankittujen tuotteiden myynnistä saatuja tuottoja.

### B1. LIIKEVAIHDON ERITTELY

*Liikevaihdon erittely toimialoittain on erittäin tärkeää monitoimialaisilla yrityksillä ja varsinkin teollisuus-yrityksissä.*

Tilasto kerää kansantalouden tilinpitoa varten tietoa Suomessa valmistetusta tuotannosta. Jos yritys ilmoittaa tuotteiden toimitus kohdassa koko liike-

Tilastokeskus, Rakennketilasto

vaihtonsa, silloin kun liikevaihtoon sisältyy muutakin kuin omien valmisteiden liikevaihtoa, muodostuu Suomessa valmistetun tuotannon arvo liian suureksi.

Jos yrityksen virallisessa tuloslaskelmassa liikevaihtoon sisältyy kolmikantakauppaa, joka on vain laskutettu Suomessa, ilmoitetaan tällainen liikevaihto kohdassa 3. *Muu liikevaihto; Tukku- ja vähittäiskauppa*. Vastaavasti kulujen erittelyssä B6. kolmikantakaupan hankinnat ilmoitetaan kauppatavaroiden hankintana.

Jos teollisen yrityksen liikevaihtoon sisältyy vaihdossa saatujen tavaroiden myyntiä tai muuta välitystointia, ilmoitetaan vaihdossa saatujen tuotteiden liikevaihto kohdassa 3. *Muu liikevaihto; Tukku- ja vähittäiskauppa*. ja vaihdossa saatujen ostot ilmoitetaan kauppatavaroiden hankintana.

### 1. Liikevaihto teollisesta toiminnasta

#### Tuotteiden toimitukset

Yrityksen Suomessa valmistamien ja valmistuttamien tuotteiden liikevaihto.

#### Tuotetun sähkön toimitukset

Yrityksen sähkön myynti. Ostetun sähkön myynti (välitystoiminta) ilmoitetaan kohdassa 3. *Muu liikevaihto; Tukku- ja vähittäiskauppa*

#### Tuotetun lämmön toimitukset

Yrityksen lämmön myynti. Ostetun lämmön myynti (välitystoiminta) ilmoitetaan kohdassa 3. *Muu liikevaihto; Tukku- ja vähittäiskauppa*.

#### Verkkotoiminta

Tässä kohdassa ilmoitetaan liikevaihto sähkön välityksestä verkossa.

#### Teolliset korjaus- ja asennustoimitukset

Ilmoitetaan yrityksen ulkopuolisille suorittamien teollisten korjaus-, asennus- ja huoltotöiden liikevaihto (sisältää myös laskutukseen sisältyvät tarvikkeet).

#### Palkkatyö

Tässä kohdassa ilmoitetaan liikevaihto toiselle talousyksikölle tehdystä palkkatyöstä.

Palkkatyö on tuotteiden valmistuttamista toisella talousyksiköllä. Käytettävät aineet ja tarvikkeet ovat pääosin valmistuttajan omistuksessa tai hallinnassa.

### 2. Liikevaihto rakennustoiminnasta

#### Rakennusten rakentaminen

Kaikentyyppisten rakennusten uudis- ja korjausrakentaminen. Yleensä pääurakoitsijan suorittamia töitä.

#### Maa- ja vesirakentaminen

Maa- ja vesirakennustoiminta. Rakennusalueen pohjatyöt sekä teiden, energialaitosten, siltojen,

tunnelien, sähkölinjojen, lento- ja urheilukenttien, ym. rakentaminen.

### **Rakennuskonevuokraus käyttäjiin**

Nosturien, kaivuriin, ym. rakennuskoneiden vuokraus käyttäjiin.

### **Muu rakentaminen**

LVIS-asennukset, maalaus ja lasitus, muu erikoisalojen rakentaminen sekä muut asennus- ja viimeistelytyöt. Yleensä sivu- tai aliurakoitsijan suorittamia töitä.

### **Rakentamisen osakekauppa**

Perustajaurakoitsijan liikevaihto asunto- ja kiinteistöosakkeiden myynnistä.

## **3. Muu liikevaihto**

### **Tukku- ja vähittäiskauppa**

Kaupallisen toiminnan liikevaihtoon sisältyy tukku-kaupan ja vähittäiskaupan liikevaihdon lisäksi myös muiden toimialojen kauppavaroiden myynnistä saadut tuotot. Kauppa tavaroita ovat ne tavarat, jotka on ostettu myytäväksi edelleen sellaisenaan ilman jatkokäsittelyä. Erä sisältää myös satunnaisen omien raaka-aineiden jälleenmyynnin sellaisenaan ilman jatkokäsittelyä. Myös ostetun sähkön, lämmön ja kaasun jälleenmyynti (välitystoiminta) ilmoitetaan tässä kohdassa.

### **Agentuuritoiminta**

Agentuuritoiminnan liikevaihto koostuu komissioista, joita agentuuri saa välitystoiminnasta ostajien ja myyjien kesken.

### **Muu erittelemätön liikevaihto**

Yrityksen muu liikevaihto, jota ei ole eritelty edellä olevissa kohdissa.

## **B2. TULOSLASKELMAN LISÄERITTELY**

Tilastokeskus tarvitsee alla lueteltujen erien tietoja kansantalouden tilinpitoa varten. Ilmoittakaa alla olevat erät kokonaisuudessaan huolimatta siitä sisältyvätkö ne tuloslaskelmassa liikevaihtoon vai liiketoiminnan muihin tuottoihin tai osaksi molempiin eriin.

### **1. Vuokratuotot maa- ja vesialueista**

Maa- ja vesialueita ovat mm. maa- ja metsäalueet, rakennetut ja rakentamattomat tontit, koskitilat, vesijätöt ja vesialueet.

Maa- ja vesialueisiin eivät sisälly sorakuopat, malmi- ja mineraaliesiintymät, kivilouhokset, turvesuot yms. Näistä saadut vuokratuotot ilmoitetaan kohdassa 2. *Muut vuokratuotot.*

### **2. Muut vuokratuotot**

Asuinrakennusten ja huoneistojen sekä liike-, tehdas-, konttori-, varasto- ym. rakennusten vuokrauksesta saadut tuotot. Myös koneiden ja laitteiden vuokrauksesta saadut tuotot.

Jos yrityksen päätoimiala on *Kulkuneuvojen, koneiden ja laitteiden vuokraus* ilmoitetaan vuokratuotot liikevaihdossa.

### **3. Rojaltit; tuotot patenteista ja lisensseistä**

Rojaltit; ulkopuolisilta saadut tuotot yhtiön omistamista patenteista ja lisensseistä.

### **4. Käyttöomaisuuden luovutusvoitot**

Pysyviin vastaaviin kuuluvan käyttöomaisuuden hyödykkeiden myynnistä saadut luovutusvoitot.

### **5. Myyntiin liittyvät kirjanpidossa tuloutetut avustukset**

Myyntiin liittyvät avustukset, tuet ja lisät valtiolta ja kunnalta (EU-TUET, KTM, TM, YM; TEKES, KULJETUSTUKI jne.)

## **B3. RAHOITUSTUOTTOJEN JA – KULUJEN ERITTELY**

### **1. Osinkotuotot**

Osinkotuottoihin sisällytetään kaikki muilta talousyksiköiltä oman pääoman sijoituksille saadut voitonjakoerät. Osinkotuotot saattavat siis sisältää osinkojen lisäksi esimerkiksi osuuspääoman korkoja sekä avointen yhtiöiden ja kommandiittiyhtiöiden voitto-osuuksia.

Arvopaperikauppiaan vaihto-omaisuusosakkeista tai velkakirjoista saadut osinko- ja korkotuotot kuuluvat arvopaperikauppiaan liikevaihtoon.

### **2. Korkotuotot**

Korkotuotot sijoituksista ovat erilaisten talletusten ja lainasaamisten ja muiden saamisten korkotuloja. Korkotuottoihin sisällytetään osamaksukaupassa ostajalta erikseen veloitettu korko, mutta osamaksullisä luetaan liikevaihtoon.

### **4. Korkokulut**

Korkokulut ovat vieraan pääoman käytöstä johtuvia lainamäärän, korkokannan ja laina-ajan mukaan määräytyviä eriä.

## **B4. SATUNNAISET ERÄT**

### **Satunnaisiin eriin sisältyvät konserniavustukset.**

**1. Maksetut:** Konserniavustuslain mukaan maksetut konserniavustukset

**2. Saadut:** Konserniavustuslain mukaan saadut konserniavustukset.

## **B5. KULUJEN ERITTELY**

### **1. Aineiden ja tarvikkeiden hankinta**

Aineisiin ja tarvikkeisiin luetaan materiaalit, joita käytetään välittömästi tuotettavien tavaroiden valmistukseen (raaka-aineet, puolivalmisteet, lisäaineet, osat sekä pienet ei-aktivoitavat työkalut ja välineet). Aineisiin ja tarvikkeisiin luetaan myös aputarvikkeet (voiteluaineet, vesi yms.) mutta ei konttori- yms. tarvikkeita.

### **2. Kauppatavaroiden hankinta**

Sisältää hyödykkeet, jotka yritys on ostanut myytäväksi edelleen sellaisenaan ilman jatkokäsittelyä kolmannelle osapuolelle. Sisältää myös sellaisenaan ilman jatkojalostusta myytyjen raaka-aineiden hankinnat.

Hankinnat arvostetaan ostajan hintaan ilman vähennyskelpoista arvonnäisäveroa.

### **3. Pakkausaineiden hankinta**

Yrityksen valmistamien tai välittämien tavaroiden pakkaamisessa käytettävät aineet ja tarvikkeet.

### **4. Polttoaineiden hankinta**

Polttoaineiksi luetaan yrityksen tuotannollisen toiminnan tai sen ajoneuvojen energialähteiksi hankitut aineet.

### **5. Sähkön hankinta omaan käyttöön**

Sähköenergian hankinta käsittää tuotantoprosessissa käytetyn sähkön lisäksi myös yrityksen tilojen valaistukseen, tuuletukseen, lämmitykseen ym. käytetyn sähkön.

Myytäväksi hankittu sähkö ilmoitetaan kohdassa 2. Kauppatavaroiden hankinta.

### **6. Lämmön hankinta omaan käyttöön**

Lämpöenergian hankintaan luetaan yrityksen tuotantoprosessissa käytetyn lämmön lisäksi myös tilojen lämmitykseen käytetty energia. Myytäväksi hankittu lämpö ilmoitetaan kohdassa 2. Kauppatavaroiden hankinta.

### **7. Teetetyt korjaus-, kunnossapito- ja asennustyöt**

Ilmoitetaan ulkopuolisilla teetettyjen korjaus-, kunnossapito- ja asennustöiden arvo mukaan luettuna laskutettujen materiaalien arvo.

### **8. Teetetyt palkkatyöt**

Palkkatyö on tuotteiden valmistuttamista toisella talousyksiköllä. Käytettävät aineet ja tarvikkeet ovat pääosin valmistuttajan omistuksessa tai hallinnassa.

Palvelutoimialoilla palkkatyötä on ulkopuolisilla teetetyt työt. Esimerkiksi mainostoimistoilla palkkatyötä

on ulkopuolisilla valokuvaaajilla teetetyt mainoskuvaukset.

### **9. Aliurakointi**

Aliurakoitsija on pääurakoitsijan alihankkija. Aliurakat ovat pääurakoitsijan alihankkijoille maksamia korvauksia.

### **11. Tutkimus- ja kehittämiskulut**

Tässä kohdassa Tutkimusmenoilla tarkoitetaan ulkopuolisilta yrityksiltä hankittuja tutkimus- ja kehittämispalveluja. Tutkimus- ja kehittämispalvelut ovat uuden tieteellisen tai teknisen tiedon tuottamiseksi tarpeellisesta suunnitelmallisesta tutkimustoiminnasta aiheutuneita menoja.

### **12. Kuljetus- ja varastointipalvelut**

Erä sisältää yrityksen ulkopuolelta ostetut kuljetus- ja varastointipalvelut, terminaali- ja lastinkäsittelypalvelut.

Varastointipalveluilla tarkoitetaan tässä itsenäisinä palveluina tarjottuja varastointipalveluja. Tähän sisältyvät esim. välivarastointipalvelut kylmävarastoissa ja tullivarastoissa sekä konttien säilytys jne. Jonkin tietyn alueen tai rakennuksen tai sen osan vuokraus varastoksi ei sisälly tähän.

### **13. Mainos-, myynti- ja markkinointikulut**

Erä sisältää yrityksen *ulkopuolelta hankitut* mainos-, myynti- ja markkinointikulut.

Esimerkiksi:

- tuotteiden markkinoinnin ja myynnin aiheuttamat kulut
- mainonnan sekä myyntinäyttelyiden kulut
- mainostoimistojen palvelut
- markkinoinnin, viestinnän ja suhdetoiminnan konsultointiin, markkinatutkimuksiin ja mielipideselvityksiin liittyvät kulut
- ulko- ja liikennemainosten pystyttämiseen ja hoitoon liittyvät kulut
- näyteikkunoiden somistukseen ja näyttelytilojen suunnitteluun liittyvät kulut
- urheilumainontaan, puhelinmainontaan, ilmainontaan jne. liittyvät kulut
- messujen yms. tuote-esittelytilaisuuksien järjestämisestä aiheutuvat kulut

### **14. Atk-palvelut, suunnittelu- ja ohjelmointikulut**

Erä sisältää yrityksen ulkopuolelta hankitut, asiakkaan laskuun tapahtuvat atk-palvelut.

**Ko. palveluja ovat:**

- automaattiseen tietojenkäsittelyyn liittyvä laitteisto- ja ohjelmistokonsultointi
- ohjelmistojen suunnittelu ja valmistus
- tietokone- ja käsittelypalvelutoiminta, tietokantaisännöinti,
- konttori- ja tietokoneiden korjaus ja huolto
- muu tietojenkäsittelypalvelu, esim. systeemityöpal-

velu

- Atk-ohjelmistojen ylläpitopalvelu
- Atk-ohjelmistokonsultointi

#### **Tähän ei kuulu:**

- Atk-laitteiden vuokraus ja käyttöleasing
- Oppilaitosten ja muiden koulutusta antavien yksiköiden atk-opetus
- Atk-pohjaiset tekstinkäsittelypalvelut yrityksen laskuun
- Atk-henkilöiden vuokraus

#### **15. Kulut patenteista ja lisensseistä**

Muille maksetut korvaukset patenttien ja lisenssien käyttöoikeuksista.

#### **16. Vuokratulot maa- ja vesialueista**

Maa- ja vesialueita ovat mm. maa- ja metsäalueet, rakennetut ja rakentamattomat tontit, koskitilat, vesijätöt ja vesialueet.

Maa- ja vesialueisiin eivät sisälly sorakuopat, malmi- ja mineraaliesiintymät, kivilouhokset, turvesuot yms. Näistä maksetut vuokrat ilmoitetaan kohdassa 18. Muut vuokrat.

#### **17. Leasing vuokrat**

Yritys voi hankkia käyttöomaisuutta joko käyttöleasing-sopimuksella tai rahoitusleasing-sopimuksella. Käyttöleasing-sopimuksessa tekee laitteen vuokraava yritys sopimuksen suoraan laitetta käyttävän yrityksen kanssa. Rahoitusleasing-sopimuksessa laitteen tarvitsija sopii, että rahoitusyhtiö ostaa laitteen ja vuokraa sen laitetta tarvitsevalle.

Tässä erässä esitetään yrityksen leasing-sopimuksilla vuokraamien käyttöomaisuushyödykkeiden vuokratulot.

#### **18. Muut vuokrat**

Asuinrakennusten ja huoneistojen sekä liike-, tehdas-, konttori-, varasto- ym. rakennusten sekä koneiden ja laitteiden vuokratulot.

#### **19. Muut kuin edellä mainitut kulut**

Edellä erittelemättömät tuloslaskelman kohtaan 273. Muut liiketoiminnan kulut sisältyvät kulut, esimerkiksi maksetut provisiot, luottotappiot sekä posti- ja jakekulut.

### **D. TASEEN ERITTELYT**

#### **Hankitun aineellisen leasingtavarahan arvo**

Tässä kohdassa ilmoitetaan rahoitusleasing-sopimuksella käyttöön hankitun käyttöomaisuuden arvo tai laskennallinen arvo. Arvo ilmoitetaan tilikaudella, jolloin rahoitusleasing-sopimus alkaa. Arvoon ei sisällytetä rahoitusleasing-sopimuksella hanki-

tusta käyttöomaisuudesta maksettua vuotuista vuokraa. Arvoon ei sisällytetä myöskään muulla kuin rahoitusleasing-sopimuksella hankitun käyttöomaisuuden arvoa.

#### **Käytössä olleiden rakennusten hankinta**

Tähän ryhmään ei lueta uudisrakennuksia, vaan toisilta yrityksiltä ostettuja jo tuotanto- tai muussa käytössä olleita rakennuksia. Kuitenkaan rakennuksia, jotka ovat tulleet yrityksen omistukseen fuusioiden tms. omistusjärjestelyjen kautta ei lueta tähän ryhmään.

#### **Investoinnit ATK- ohjelmistoihin**

Ohjelmistoinvestointeihin luetaan valmiina ostetut ja tilaustyönä teetetut ATK-ohjelmistot sekä lisenssimaksut ATK-ohjelmistoista. Ohjelmistoja, jotka sisältyvät koneiden ja laitteiden hankintahintaan ei lueta tähän ryhmään.

### **F. HENKILÖSTÖ (kaikki toimialat)**

Yrityksen työvoimaan luetaan kaikki henkilöt, jotka työskentelevät siinä tai sen lukuun.

Työvoima luokitellaan itsenäisiin yrittäjiin (omistajiin), toimihenkilöihin ja työntekijöihin.

Itsenäisiin yrittäjiin luetaan yksityisyrittäjät, avoimien ja kommandiittiyhtiöiden osakkaat sekä edellä mainittujen avustavat perheenjäsenet, jos he työskentelevät toimipaikassa päivittäin.

Osakeyhtiön tms. osakkaat samoin kuin heidän avustavat perheenjäsenensä, jos he ovat työsuhteessa, luetaan heidän suorittamansa työn luonteen perusteella joko toimihenkilöihin tai työntekijöihin.

#### **Teollisuuden henkilöstötaulu**

Teollisuuden työntekijöiksi luetaan välittömästi teollisuuden valmistusprosessiin osallistuvat henkilöt, apuosastojen työntekijät kuten pakkaajat, huolto- ja kunnossapitotyöntekijät, rakennusosastojen työntekijät, koneenkäyttäjät, lämmittäjät, siivoojat jne. Myös sellaiset työnjohtajat, jotka osallistuvat myös varsinaiseen valmistustyöhön, luetaan työntekijöiksi.

Toimihenkilöiksi luetaan muu kuin edellä mainittu henkilöstö.

#### **Henkilöstön lukumäärä**

Henkilöiden lukumäärät ilmoitetaan tilikauden keskimääräisinä lukuina. Luvut voidaan laskea esim. jakamalla kuukausikeskimäärien summa tilikauden kuukausimäärällä.

**Henkilöiden lukumääriin lasketaan:**

- kaikki tilastoyksikön palveluksessa olevat, myös harjoittelijat, tilapäiset ja osa-aikaiset. (Osa-aikaiset ilmoitetaan muuntamatta heitä kokopäiväisiksi.)
- vuosilomalla olevat
- sairaslomalla olevat
- äitiyslomalla olevat
- lakossa tai määräaikaaisesti lomautetut
- kertausharjoituksissa olevat
- kotityöntekijät

**Henkilöiden lukumääriin ei lasketa:**

- vakinaisessa väessä asepalvelustaan suorittavia
- johtokunnan tai hallituksen jäseniä, jotka eivät ole pysyvässä työsuhteessa yrityksessä
- eläkkeellä olevia
- määrittelemättömäksi ajaksi tai toistaiseksi lomautetut
- työvoimapalvelun kautta yritykseen tulleet, vaikka nämä työskentelevät yrityksen henkilöstön alaisuudessa, mutta eivät ole yrityksen palkkalistoilla.

**Osa-aikaisten lukumäärä**

Tässä kohdassa ilmoitetaan osa-aikaisten henkilöiden lukumäärä. Osa-aikaiseksi katsotaan henkilö, jonka säännöllinen työaika on lyhyempi kuin tavanomainen tai yhteisesti sovittu työaika yrityksessä.

**Kotityöntekijöiden lukumäärä**

Kotona yrityksen palveluksessa työskentelevät.

**Työtunnit**

Ilmoitetaan tilikauden aikana tehtyjen todellisten työtuntien summa. Toimihenkilöiden ja työntekijöiden työtunnit ilmoitetaan erikseen. Työtunneista on vähennettävä poissaoloajat (sairasloma, vuosiloma, pekkaspäivät tms.) sekä ns. ylityökorotukset. (Odotusajan työtunnit lasketaan mukaan, jos niistä on maksettu palkkaa).

**Maksetut palkat**

Palkkasumma käsittää kaikki ennakonpidätyksen alaiset erät ennen välittömien verojen ja työntekijöiden lakisääteisten sosiaaliturvamaksujen vähennyksiä.

Työntekijöiden lakisääteisiä sosiaaliturvamaksuja ovat vakuutetun osuus sairausvakuutus-, TEL- ja LEL-vakuutus-, työttömyysvakuutus- ja kansaneläkevakuutusmaksusta. Palkkasumma ilmoitetaan erikseen toimihenkilöistä ja työntekijöistä.

**Palkkasummaan luetaan:**

- varsinaiselta työajalta maksettu palkka
- sairaus- ja tapaturma-ajan palkka
- lomapalkka ja -raha
- koulutusajan palkka
- reservin kertausharjoitusajan palkka
- palkka lasten sairausajalta
- arkipyhäkorvaukset ja korvaukset muilta vapaapäiviltä

- eroraha ja irtisanomisajan palkka
- tuotanto- yms. lisäpalkkiot
- rahapalkkaan rinnastettavat luontoisedut.

Lisäksi on huomattava, että sairaus- ja äitiyslomajan palkkoja vastaan saadut sairausvakuutuskorvaukset on palkkasummista vähennettävä.

**Sosiaalivakuutusmaksut**

**Työnantajan lakisääteiset ja vapaaehtoiset sosiaalikulut** ilmoitetaan erikseen toimihenkilöistä ja työntekijöistä.

**Työnantajan lakisääteisiin sosiaalivakuutusmaksuihin lue-**

- sosiaaliturvamaksu
- työttömyysvakuutusmaksu
- TEL- ja LEL-vakuutusmaksu
- tapaturmavakuutusmaksu
- ryhmähenkivakuutusmaksu.

**Vapaaehtoiisiin sosiaalivakuutusmaksuihin lue-**

- LEL- ja TEL-lisäturvamaksut
- henki- ja eläkevakuutusyhtiöille maksetut ryhmähenki- ja ryhmäeläkevakuutusmaksut
- työpaikkojen avustuskassoihin (eläke-, hautaus-, eroavustus- sekä sairausvakuutuskassoihin) maksetut kannatusmaksut sekä maksetut eläkkeet.

**G. Tavaroiden ja palveluiden vienti Suomesta markkina-alueittain**

Tässä taulussa ilmoitetaan vientinä Suomesta viedyt tavarat (ml. investointitavarat) ja palvelut.

**Tavaroiden vienti**

Tavaroiden (ml. investointitavarat) vientiä on kotimaisten ja ulkomaisten talousyksiköiden välillä tapahtunut muutos tavaroiden omistuksessa. Toimitukset ulkomaiselle tytäryhtiölle tai haaraliikkeelle katsotaan tässä yhteydessä omistajan vaihdokseksi.

Tavaroiden vientiin sisällytetään myös palkkatyö jalostusta varten lähetetyt tavarat ja palkkatyöjalostuksen jälkeen palautetut tavarat jalostusarvolla lisättyinä, vaikka omistajuus ei vaihdukaan.

Yleensä edellytetään, että tavara siirtyy myös maan rajan yli. Tämä vaatimus ei koske liikkuvaa kuljetuskalustoa. Tullivaraston tai vapaa-alueen kautta ei EU-maihin tapahtuva vienti lasketaan mukaan tavaraa ulkomaille lähetettäessä. Kauttakulikutavarat viennin ulkopuolelle.

Rahoitusliisatun tavaran omistuksen katsotaan vaihtuvan silloin, kun vuokralle ottaja saa tavaran haltuunsa ja se luetaan tällöin vientiin.

**Palveluiden vienti**

Palveluiden vienti koostuu kaikista kotimaisten talousyksiköiden ulkomaisille suorittamista palveluista.

Jos kotimainen yritys harjoittaa ulkomailla toimintaa yli vuoden ajan tai muuta kuin korjausrakennustointa lyhyemmänkin ajan, sitä osaa kotimaisesta yrityksestä, joka toimii ulkomailla pidetään erillisenä ulkomaisena talousyksikkönä. Vastaavanlaista ulkomaisen yrityksen osaa Suomessa pidetään kotimaisena talousyksikkönä.

**Palveluiden vientiin luetaan mm.:**

- kaikki kotimaisten yhtiöiden suorittamat vientitarviden kuljetukset oman maan rajan jälkeen ja kaikki tuontitarviden kuljetukset oman maan rajalle saakka kaikki korjaustoimenpiteet
- rajoitetun ajan kestävä laitteiden asennus patenttioikeus- ja lisenssimaksut
- rahoituspalvelut provisioiden ja palkkioiden määrän mukaan
- maksetut vakuutusmaksut ja saadut korvaukset
- vähäinen alle vuoden kestävä korjausrakentaminen

***Lähdekirjallisuus***

Suomen säädöskokoelma, Kirjanpitolaki N:o1336 / 30.12. 1997

WSOY Yritysjulkaisut, Liikekirjanpito, Jarmo Leppiniemi